

Min hund skal Avlskåres

Du har tilmeldt din hund til MT-test i Rottweilerklubben og har måske ikke i forvejen det store kendskab til klubbens testsystem.

Hvad skal der ske?

Hvad forventes der af mig?

Hvorfor tester vi og hvad kan jeg bruge det til?

Hvordan skal testskemaet forstås?

Er der forhold, jeg på forhånd bør være opmærksom på?

Spørgsmål, som mange første gangs deltagere kan tænkes at stille sig selv i tiden op til arrangementet. Spørgsmål, som alle er yderst relevante, og som jeg her vil forsøge at give nogle svar og anvisninger på.

Et sådant testarrangement er naturligvis en vigtig begivenhed for både hund og fører. En begivenhed, hvor man i en eller anden forstand måles og vejes efter nogle nærmere definerede rammer. Forhold, der på overfladen ligner den situation, som de fleste hundeførere kender fra brugsprøver og konkurrencer.

Alligevel er der een markant forskel.

På vore tests måler og beskriver vi hundens reaktion på forskellige påvirkninger, som hverken du eller hunden på forhånd kender fra jeres hverdag.

Derfor glem alt om sit- plads- og dækkommandoer.

Testsystemet er netop opbygget af en række forskellige og meget standardiserede testmodeller, hvor det er vigtigt, at påvirkningerne, hunden udsættes for ikke i forvejen indgår i hundens erfaringsgrundlag.

Den adfærd, hunden reagerer med, vil af denne grund overvejende være betinget af medfødte anlæg – ikke tillærte erfaringer.

At testmodellerne er meget standardiserede har det formål, at påvirkningerne, hundene udsættes for, skal være ens fra hund til hund. Kun således kan man sammenligne resultaterne indbyrdes for at kunne bruge dem som et vigtigt redskab, både ved valg af avlspartner, men også for hvalpekøbere, som gennem forældredyrenes testresultater kan få en større sikkerhed for, at det dyr, de køber, også opfylder de ønsker, som de stiller til den mentale side.

Det mentale er nemlig præcist lige så arveligt som det fysiske.

Hvad der er godt og skidt er der vide rammer for. Klubben har i testskemaet påført en raceprofil. Profilen skal forstås som en ønskeprofil, eller med andre ord klubbens officielle bud på, hvordan vi ønsker at den perfekte rottweiler skal reagere på de forskellige testmodeller. Jeg kan oplyse, at denne rottweiler endnu ikke er født. Der vil altid være afvigelser fra idealet.

Hvad tester vi?

Helt grundlæggende tester vi egenskaber/anlæg, som alle hunde er i besiddelse af.

Letheden, hvorved de udløses, og styrken i egenskaberne varierer fra hund til hund og ikke mindst fra race til race. Derfor vil race-idealet (profilen) være forskellig fra race til race.

Følgende momenter er helt ens i både UHM- og MT-testen. Dette gør det muligt at sammenligne de to tests:

1. Kontaktvillighed. (Hundens evne til at tage og/eller afvise kontakt til fremmede mennesker)
2. Legelyst. (Hundens evne til at engagere sig i leg samt evnen til at samarbejde)
3. Jagtlyst. (Hundens evne til at forfølge og fange et bytte)
4. Aktivitetsniveau. (Hundens evne til at fungere under passivitet, når en forventet oplevelse udebliver)

5. Overraskelse. (Hundens første umiddelbare reaktion på en visuel overraskelse)
6. Overraskelse (lyd). (Hundens første umiddelbare reaktion på en kraftig, langstrakt lyd)
7. Spøgelser (revirforsvar). (Hundens evne til at afvise indtrængende på dens revir)
8. Skudprøve. (Hundens følsomhed overfor skud)

Under punkt 5, 6, og 7 beskrives også to sider af hundens nervesystem. Skræk/flugt og afreaktion.

Under punkterne 1, 5 og 7 beskrives også hundens evne til at reagere med trueadfærd.

På MT-testen indgår yderligere følgende momenter:

1. Nysgerrighed. (Hundens evne til at holde rede på, hvad der foregår indenfor dens revir)
2. Flokfornemmelse. (Hundens evne til at finde et forsvundet flokmedlem)
3. Social kamplyst. (Hundens evne til at besvare en kampudfordring)
4. Trueadfærd. (Hundens evne til at besvare en udfordring med trueadfærd)

Ligeledes beskrives også i flere momenter det øvrige nervesystem:

- A. Konfliktadfærd. (Evnen til at vælge rigtig adfærd af passende styrke)
- B. Koncentration. (Evnen til at fastholde og løse en opgave, uden at lade sig forstyrre)

Hvad kan testen bruges til?

Ud over de allerede nævnte ting (avlsudvælgelse samt hvalpekøb), kan man gennem viden om hundens mentale sammensætning få gode anvisninger (metodevalg) til både den almene opdragelse og til den mere specifikke træningstilrettelæggelse.

Evt. får man svar på problemer, man har haft i denne henseende og vinder derved muligheden for at ændre på dette i positiv retning.

Endvidere øger testsystemet den almene viden om hundenes adfærd og mentalitet.

Hundeførerens rolle under testen.

Tidligere omtalte jeg den afgørende forskel på at deltage i en test og i en brugsprøve / konkurrence. Det er vigtigt, at hunden på intet tidspunkt i testforløbet er under kommando. Dels kan det hæmme eller forhindre hundens reaktion, hvis den eksempelvis tror den er "på plads", dels kan man udløse en tillært handling ved at give kommandoer og kan derfor ikke længere entydigt skelne mellem den medfødte og den tillærte adfærd.

Vi, der står for testen, er godt klar over, at du som hundefører naturligvis ønsker, at det går godt og derfor kan være nervøs.

Prøv alligevel at opføre dig så naturligt som muligt, som når du er ude og lufte hunden, og husk at du ikke på de givne vilkår kan ændre på (hjælpe) den måde, hunden oplever og dermed reagerer på testmodellerne.

Under testen vil du være i en af vore dygtige testlederes kyndige varetægt. De vil fortælle dig alt om, hvad der skal ske i de forskellige momenter og hvordan du skal forholde dig.

Slap derfor bare af og nyd oplevelsen af din hunds reaktioner på testen. Ofte bliver man overrasket, når hundens reaktioner er helt anderledes end man havde forventet. Man tror, at man kender sin hund til bunds, men det er vigtigt, at abstrahere fra de dagligdags rutiner, som både du og hunden kender til. Testen består af helt nye situationer, som hunden ikke kender i forvejen, og som den kan derfor ikke hente hjælp til at løse fra sit erfaringsgrundlag.

Man skal for retfærdighedens skyld nævne, at jo ældre hunden bliver jo større erfaring kan man forvente, at den har tildraget sig. Derfor kan hunde, der er fyldt 5 år, ikke testes.

Er der tidspunkter i hundens liv, hvor man ikke bør/kan teste den?

Der er enkelte forhold, som kan indvirke afgørende på testresultatet. Specielt hormonelle forhold.

Er hunden eksempelvis under psykisk kønsmodning (pubertet), som normalt indtræffer i alderen fra 17-22 måneder, eller er tæver i løbetid, vil der herske tvivl om hundens reaktioner.

På MT-testen, som jo gælder avlsret, er det derfor ikke tilladt at stille med en løbsk tæve.

Tæver kan stilles i alderen fra den dag de fylder 22 måneder til dagen før de fylder 5 år.

Hanner kan stilles i alderen fra den dag de fylder 24 måneder til dagen før de fylder 5 år.

En anden ting, man skal være opmærksom på, kan give et forkert billede, er hunde, som ligger i meget intens og målrettet brugstræning i tiden op til en test. Foregår der et sådant skarpt træningsforløb med henblik på en konkurrence eller oprykning, kan den forøgede stresstilstand, hunden automatisk vil befinde sig i, helt sikkert have indflydelse på dens måde at reagere på. Desuden kan man forvente, at hunden qua den megen træning vil være for meget "i hånden" og derfor have svært ved i alle situationer at handle selvstændigt.

Derfor, planlæg din træning og tidspunktet for testen således, at de ikke falder sammen. Almindelig træning er OK.

Det kan anbefales at læse AK-reglementet, før du stiller din hund til AK. (Ligger på Rottweilerklubben's hjemmeside under Avlsrådet)

Hvordan skal testskemaet forstås?

Hundens reaktioner (adfærd) iagttages og beskrives i det felt i skemaet, som passer til den adfærd, hunden har udvist i de enkelte testmodeller.

Herved undgår man, at beskriverne evt. fejlfølger en bestemt handling.

I MT-skemaet er der indbygget et point og mærkesystem og da denne test jo giver avls- og stambogsføringsret, er der nogle minimumskrav, og som en naturlig følge heraf en værdisætning, som skal opfyldes.

Skemaet er opdelt i 5 vandrette felter for hvert testmoment. I nogle af disse felter er angivet sorte markeringer kaldet mærker. Hundens reaktioner krydses i et af felterne og det eventuelle antal af mærker (0-3) føres ud til venstre på testskemaet.

Jo færre mærker hunden samler, jo nærmere er hunden på raceprofilen.

Pointsætningen, hvor 1 point er det bedste, udregnes på denne måde:

0 – 12 mærker: Giver 1 point.

13- 21 mærker: Giver 2 point

22- 32 mærker: Giver 3 point

33 - mærker: Hunden diskvalificeres.

Kun på et enkeltmoment alene kan hundene dumpe. Lander den på felt 4 eller 5 i momentet "Skudprøve" kan den ikke bestå.

Det skyldes hensyntagen til racens standard, som klart siger, at en rottweiler ikke må være skudrød.

Ligeledes kan den ikke godkendes, dersom den bider testleder, figuranter eller tilskuere.

Ud over de givne point, giver skemaet og mærkeantallet en god indsigt i, om hunden ligger i den gode eller mindre gode ende af henholdsvis 1, 2 og 3 point. **Samtidig kan placeringen af mærkerne jo beskrive hundens gode og dårlige mentale sider, og dette redskab er utroligt vigtigt i valg af avlspartner.**

I starten kan skemaet pga. de mange felter godt virke lidt uoverskueligt, men med en lille smule øvelse giver det faktisk en god og omfattende information.

Eksteriør.

Ved AK foretages en eksteriørbeskrivelse af hunden.

Denne beskrivelse adskiller sig fra en almindelig udstilling ved, at der her er mere tid til den enkelte hund, hvorfor beskrivelsen bliver mere grundig og detaljeret, men også mere afslappet for både hund og fører.

Godt er det, at man tidligt vænner hunden til "almindeligt eftersyn". Dommeren skal på dagen kunne se bid, tælle tænder, beskrive pelsstruktur samt for hanhundredes vedkommende kontrollere, at begge testikler er nede. Tæver tørres bagi for at tjekke om de er i løbetid (Løbske tæver må ikke stilles til avlskåring).

Hundene skal også måles. Både højde, længde og brystdybde måles med et specielt stangmål.

Derfor er det en klar fordel, at hunden i forvejen er vænnet til denne detalje. Erfaringsmæssigt er der en del hunde, som finder denne nye og uvante situation ubehagelig.

For at bestå en avlskåring er det en forudsætning at hundene kan måles.

Ligeledes skal hundene kunne løbe 5 kilometer ved siden af en cykel. Denne cykeltur skal kunne gennemføres på højst 25 minutter. Det vil sige med en gennemsnits fart af 12 km i timen.

Under cykelturen kører eksteriørdommeren frem og tilbage i en bil, for derved at kunne beskrive hundenes bevægeapparat samt ryggens linie og fasthed. Det er derfor vigtigt, at hunden er vant til at løbe ved siden af en cykel og til forskel fra testdelen er det her fuldt lovligt at træne hundene op til denne øvelse.

Både turens længde samt tempoet gør, at dommeren her kan beskrive bevægelserne meget mere præcist end det kan lade sig gøre i en udstillingsring.

Når hunden er blevet eksteriørbedømt, bliver den tildelt point af eksteriørdommeren. 1-3 points, hvor 1 er det bedste.

Avlskåring – Pointsystem.

I det ovenstående har vi stiftet bekendtskab med to af tre instanser.

1. Mentaltesten og dens pointsystem (0 - 3 point)
2. Eksteriørbeskrivelsen og den pointsystem (0 - 3 point)

Den sidste del af avlskåringen består af Avlsrådets point. Avlsrådets kommentarer (point) tager sit udspring i både hundens baggrund, i arvelige defekter samt i erhvervede færdigheder.

1 point:

- HD-status A.
- Mindst 1 forælder er avlskåret (AK) i Rottweilerklubben. For udenlandske hunde, som er kåret i deres hjemland, gælder for tyske hunde EZA eller GK, for svenske hunde Korad og endelig, for norske hunde Norsk Funksjonsanalyse. For danskejede hunde er det kun RKD's avlskåring der gælder.
Har hunden anden avlskåring end en af ovenstående, kan dispensation søges.
- FCI-anerkendt bestået brugsprøve (IPO1, IPO2, IPO3, BHP1, BHP2, BHP3, PH-kåring, FH-2 kåring, HJV, CF-redningshunde-prøve)
- UHP 20 km
- HD-status B med 2 avlskårede forældre samt bestået en af ovennævnte prøver samt UHP.

2 point:

- HD-status A.
- HD-status B.
- Mindst 1 forælder er avlskåret (AK) i Rottweilerklubben. For udenlandske hunde, som er kåret i deres hjemland gælder for tyske hunde EZA eller GK, for svenske hunde Korad og endelig, for norske hunde Norsk Funksjonsanalyse. For danskejede hunde er det kun RKD's avlskåring der gælder.
Har hunden anden avlskåring end en af ovenstående, kan dispensation søges.
- Ingen brugsprøve og/eller UHP.

3 point:

- HD-status C
- Ingen af forældrene er avlskårede

For at bestå Avlskåringen må den samlede pointsum fra henholdsvis MT-banen, Eksteriørbeskrivelsen samt Avlsrådet ikke overstige 6 point. **Består hunden samlet på avlskåringen giver det avls-/stambogsføringsret, også selvom hunden aldrig har været fremstillet på en udstilling.**

Diskvalificerende fejl.

Tandmangler
Over- eller underbid
HD-status dårligere end C
In- eller ekstropion eller operation herfor.
Mono- eller kryptorchisme
Forskelligt farvede øjne
Løbske eller drægtige tæver

Benni Jørgensen.

Revideret februar 2009